

โครงการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน
และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
หมู่ที่ 3 บ้านไร่สามสี
ตำบลวังสมบูรณ์ อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว

อาจารย์พัชรินทร์ ร่มโพธิ์ชื่น และคณะ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ที่มาและความสำคัญ

ตามที่ภาครัฐได้เชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติเข้ากับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ของประเทศไทย และยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ 20 ปี ระหว่างปี 2560 ถึง ปี 2579 โดยน้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการพัฒนาแบบยั่งยืน โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมที่อยู่ และใช้หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชบรมนาถบพิตร มาเป็นแนวทางในการดำเนินนโยบาย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และยกระดับรายได้ของประชาชนแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร พัฒนาโภชนาการ และความปลอดภัยด้านอาหาร เพื่อนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ของประชาชนและประเทศชาติ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 ทรงมีพระปณิธานแน่วแน่ที่จะสานต่อโครงการในพระราชดำริของพระราชบิดา เพื่อช่วยเหลือประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นมหาวิทยาลัยที่พระราชประสงค์ให้เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีแผนยุทธศาสตร์เพื่อยกคุณภาพมาตรฐานมหาวิทยาลัยราชภัฏสู่คุณภาพเป็นเลิศ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่นักปฏิบัติอย่างมืออาชีพ การยกคุณภาพมาตรฐานชีวิต ของชุมชน ท้องถิ่น และพื้นที่ ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน รวมถึงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนางานพันธกิจสัมพันธ์ และถ่ายทอด เผยแพร่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีกลยุทธ์ในการสร้างเครือข่ายชุมชนนักปฏิบัติจากภายในและภายนอก เพื่อร่วมกันศึกษาแก้ไขปัญหาของชุมชน ท้องถิ่น และเสริมพลังให้ชุมชน ท้องถิ่น สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน ให้มีความสำคัญในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ทั้งนี้ในปีงบประมาณ 2562 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน หมู่ 3 บ้านไร่สามสี ตำบลวังสมบูรณ์ อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว เพื่อร่วมกันศึกษาแก้ไขปัญหาของชุมชน ท้องถิ่น เสริมพลังให้ชุมชน ท้องถิ่น สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้คนในชุมชนสามารถบริหารจัดการชีวิตตนเองได้อย่างสมดุลและมีความเหมาะสม สามารถดำรงชีวิตตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกับการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพิ่มคุณค่าและมูลค่า เสริมเศรษฐกิจฐานรากในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง นำไปสู่การพึ่งพาตนเองและช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชนได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเสริมสร้างความรู้ทักษะด้านรายได้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย
- 2) เพื่อพัฒนาอาชีพลูกประคบสมุนไพรให้กับครัวเรือนที่เป็นเป้าหมาย
- 3) เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือนที่เป็นเป้าหมาย
- 4) เพื่อลดปัญหาด้านความยากจนให้กับครัวเรือนกลุ่มเป้าหมาย

ผู้รับผิดชอบโครงการ

อาจารย์พัชรินทร์ ร่มโพธิ์ชื่น
อาจารย์ฤทัย สำเนียงเสนาะ
อาจารย์ ดร.วุฒินันท์ สีเตชะ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกาศิต ประกอบผล
อาจารย์ ดร.ดรณศักดิ์ ตติยะลาภะ
อาจารย์วุฒิชัย สายบุญจวง
อาจารย์มนตรี ชินสมบุญ

กลุ่มเป้าหมาย

- 1) สมาชิกครัวเรือนเป้าหมาย หมู่ 3 บ้านไร่สามสี ตำบลวังสมบูรณ์ อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 7 ครัวเรือน
- 2) บุคลากรคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 2 คน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม	รายละเอียดและผลการดำเนินงาน
กิจกรรมประชุม เยี่ยมครัวเรือนสร้างแรงบันดาลใจ/ตรวจสอบความมุ่งมั่น	ชาวบ้านสนใจที่จะเสริมสร้างรายได้ให้กับตนเอง ทั้งนี้ชาวบ้านจึงได้ร่วมกันพิจารณาถึงอาชีพเสริม ซึ่งก็คือการทำลูกประคบสมุนไพร เนื่องจากชาวบ้านในกลุ่มมีการปลูกสมุนไพรในพื้นที่บ้านของตนเองอยู่แล้ว และประกอบกับพอมีความรู้เรื่องสรรพคุณของสมุนไพรมาบ้าง ดังนั้นในที่ประชุมจึงได้ร่วมกันตกลงที่จะทำลูกประคบสมุนไพร เพื่อเป็นการสร้างรายได้และลดรายจ่ายให้กับตน
กิจกรรมฝึกอบรมทำบัญชีครัวเรือน	สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รับฟังการบรรยายถึงการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการจัดการรายได้ และลดรายจ่าย รวมทั้งการฝึกปฏิบัติการจัดทำบัญชีครัวเรือนทั้งจากกรณีศึกษาที่กำหนดให้ และจากข้อมูลจริงของแต่ละบุคคล
กิจกรรมประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนประกอบกร	สมาชิกได้ประชุมจัดแผนโครงสร้างองค์กรในชุมชน รวมทั้งแผนการจัดกลุ่มพัฒนารายได้ โดยมีการจัดตั้งชื่อกลุ่มพัฒนารายได้ โดยมีชื่อ “กลุ่มสมุนไพรบ้านไร่สามสี” สถานที่ตั้งของกลุ่มอยู่ที่ บ้านคุณเสาวนีย์ เทพอุดร ลักษณะและประเภทของสินค้าคือ สมุนไพรสด สมุนไพรแห้ง และลูกประคบสมุนไพร โดยมีกลุ่มลูกค้าออนไลน์
อบรมเชิงปฏิบัติการ การทำลูกประคบสมุนไพร	ทางทีมอาจารย์จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ “การทำลูกประคบสมุนไพร” โดยมี คุณเสาวนีย์ เทพอุดร ร่วม

กิจกรรม	รายละเอียดและผลการดำเนินงาน
	เป็นวิทยากรผู้ให้ความรู้และอบรมให้กับสมาชิกภายในกลุ่มลูกประคบสมุนไพรอีกด้วย โดยสมุนไพรที่ใช้เป็นสมุนไพรตากแห้ง พร้อมทั้งจะทำเป็นส่วนประกอบของลูกประคบสมุนไพร ซึ่งมีทั้งพล ขมิ้น ตะไคร้ ใบมะขาม ใบเตย ใบปล้ำ การบูร เป็นต้น
โลโก้และฉลากสินค้าผลิตภัณฑ์ “ลูกประคบสมุนไพร บ้านไร่สามสี อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว”	การออกแบบโลโก้สินค้าและฉลากผลิตภัณฑ์ “ลูกประคบสมุนไพร บ้านไร่สามสี อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว” ถูกออกแบบโดยอาจารย์ฤทัย สำเนียงเสนา และนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (นานาชาติ) โดยได้แนวคิดมาจากตัวผลิตภัณฑ์ และวัตถุดิบ ซึ่งเป็นลักษณะรวมไปถึงสีของสมุนไพรที่ใช้หลัก ๆ คือ ขมิ้น มะกรูด ใบเตย ใบมะขาม
ประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และออกไปตรวจเยี่ยม ติดตาม ผล ประเมินผลการดำเนินงาน	สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน พร้อมเสนอแนวทางการปรับปรุง ทั้งเรื่องความขึ้นของสมุนไพรที่ตากแห้ง ยังไม่ดีพอ ฉลากสินค้ายังมีความผิดพลาด ชื่อกลุ่มยังไม่ระบุพื้นที่ให้ชัดเจนว่าสินค้าตัวนี้คือที่ใด พร้อมทั้งได้มีการเสนอแนวคิดการต่อยอดในอนาคตเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า

ผลสำเร็จที่ได้รับ

- 1) สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม มีจำนวน 7 คนเรือน ได้แก่ 1) คุณเสาวนีย์ เทพอดุร 2) คุณสุวรรณา วัฒนโชค 3) คุณบังอร บันเกย์ 4) คุณชมพู แก้วมงคล 5) คุณมาลี คำเผือก 6) คุณพิสมัย วัฒนโชค 7) คุณบุญหัน บุญสง
- 2) ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการต่อยอดพัฒนา 1 ชิ้น คือ ลูกประคบสมุนไพร
- 3) รายได้เดิมโดยเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมาย เดือนละ 5,000 บาท
- 4) รายได้ที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มเป้าหมาย ยังไม่สามารถรายงานได้เนื่องจากผลิตภัณฑ์ยังจำหน่ายไม่หมด

